

Реферат на тему: "Драматургія В. Винниченка та її роль у становленні українського модерного театру"

Володимир Винниченко

Реферат

на тему:

Драматургія В.Винниченка та її роль у становленні українського модерного театру.

Винниченко займає виняткове місце в історії української драматургії, українського модерного театру. Його твори значною мірою сприяли модернізації тогочасного українського театру, виведенню його на європейський рівень. Драми Володимира Винниченка відіграли важливу роль у культурному відродженні українського народу. Своєю формою і своїм змістом вони витворювали своєрідну національну новаторську драматургію в дусі новітніх течій європейської драми — драм Ібсена, А.Чехова, М.Метерлінки, К.Гауптмана, А.Стріндберга. Їхня тематика, як і тематика інших творів письменника і драматурга, була цілком традиційною — дослідження людської особистості, морально-психологічне випробовування внутрішніх сил людини у боротьбі за утвердження свого "я". Але інтерпретація цих тем і морально-етичні проблеми, що поставали з творів Винниченка були новаторством в українській літературі початку 20 століття. Винниченкові п'єси руйнували канони сценічного дійства, які плекав етнографічний, романтично-сентиментальний і водевільно-розважальний український театр. Герої цих п'єс прагнули незалежності від будь-кого і будь-чого: юрби, моралі, приписів, умовностей. Вони прагнули бути "чесними з собою". Але, як зазначав сам Винниченко, ніхто з його героїв не був по-справжньому "чесним з собою", оскільки вони лише прагнули цього.

В.Винниченко розумів, що настав час європеїзувати український театр, тобто "надати йому філософської глибини, гостроти морально-етичних колізій, динамізувати дію ..."1 Ці думки розділяв і М.Садовський, який у 1910 році узявся за постановку п'єси "Брехня" написаної драматургом того ж таки року. Перші постановки не принесли великого успіху, оскільки і режисура була надто традиційною та й актори (Мар'яненко, Ковалевський, Ковальчук), хоча й були відомими і талановитими, не були готові відтворити всю глибину Винниченківських образів. Але поступово публіка відчула, що народжується новий театр, створюється нова сценічна естетика. На сторінках "Української хати" з цього приводу з'явився такий відгук: "Театр нарешті вдарив по нервах сучасності, торкнув боляче питання інтелігенції, й вона обізвалася й почала ходити в "Український театр". Цього раніше не бувало. З часу постанови "Брехні" ми можемо рахувати нову еру в історії нашого театру. "Брехню" вважаємо тараном, яким пробито дорогу для літературних драм, для серйозного репертуару, і разом з тим — першим кроком трупи М.К.Садовського в ролі пропагатора і толкователя дійсного

театрального мистецтва."²

Саме завдяки драматичним творам Винниченка старий заслужений дореволюційний побутово-етнографічний театр М.Садовського поволі еволюціонував до театру психологічної драми. У цьому сходяться такі дослідники театру як Д.Антонович, Г.Лужницький, В.Ревуцький, Л.Залеська-Конишкевич.

Зоряним часом Володимира Винниченка були 1910-1912 роки. У цей час він пише свої п'єси "Базар", "Брехня"(1910), "Співочі товариства"(1911), "Чорна Пантера і Білий Ведмідь"(1911), "Дочка жандарма", "Натусь"(1912), "Молода кров"(1913), згодом були написані "Мохноноге", "Мементо", "Гріх", "Кол-Нідре", "Над", "Великий секрет", "Пророк"(побачила світ лише після смерті автора).

Пореволюційний модерний український театр: "Молодий театр", "Державний драматичний театр ім.Шевченка", "Драматичний театр ім.Франка", "Незалежний Львівський театр" під керівництвом О.Загарова та ін. — розпочинали й зміцнили на драматичних творах Винниченка, якого можна сміливо назвати засновником української модерної драматургії й сучасного українського театру.

Мабуть найбільшим успіхом користувалася п'єса "Чорна Пантера і Білий Ведмідь", опублікована вперше у 1911 році. Але перша світова війна ускладнила її появу на сцені. Вперше вона була поставлена у 1917 році. Саме тоді "Молодий театр" Леся Курбаса відкрив новий театральний сезон з постановки "Базару" та цієї п'єси.

П'єси Винниченка посіли провідне місце у репертуарах "Молодого театру", стаціонарного українського театру М.Садовського та драматичного театру ім. І.Я.Франка. В останньому протягом 1920-1921 років йшли п'єси "Гріх", "Дисгармонія", "Великий Молох", "Панна Мара", "Співочі товариства". Твори драматурга були популярними не лише в тогочасній Україні, але й за її межами. Вони ставилися у Німеччині, Голандії, Швейцарії, Австрії, Польщі, Італії, Іспанії, Румунії та ін. Нажаль, в кінці 20-х років Радянський уряд піддав жорсткій критиці всю творчість Винниченка і суворо заборонив його твори. Тепер, майже після 50-річної заборони вони повертаються до нас: цікаві й актуальні, без яких була б неповною картина української літератури початку століття.

Література.

1. В.Винниченко "Дисгармонія", "Брехня", "Гріх".
2. Григорій Костюк. Світ Винниченкових образів та ідей. //Українське слово. — Київ — 1994.
3. Історія української літератури ХХ століття. Кн.1. — К.— 1993.
4. Історія української літератури ХХ століття. Кн.1. — К.— 1998.
- 1 Історія української літератури ХХ століття. Кн.1. Київ 1998. — С.225.
- 2 Українська хата. 1911. Березень. — с.198 //Історія української літератури 20 ст. Книга 1. — Київ — 1998.